

Aan: de gemeenteraad van Diemen

Betreft: raadsadres - herstel de Stadspas voor alle AOW-gerechtigden

Van: Comité Stadspas Diemen

Datum:

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met dit raadsadres verzoeken wij u de Stadspas opnieuw beschikbaar te maken voor **alle AOW-gerechtigde inwoners van Diemen**, zonder toetsing van hun inkomen of vermogen. Wij vragen u niet alleen naar de financiële gevolgen van de regeling te kijken. Het gaat ook om **gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en zeggenschap**. Ouderen zijn mondige burgers die hun hele leven hebben bijgedragen aan de samenleving. Zij verdienen het niet om te worden benaderd als een groep voor wie anderen wel even kunnen bepalen wat goed, nodig of verantwoord is.

De keuze uit 2018

Op 31 mei 2018 sprak de gemeenteraad zich raadsbreed uit voor een Stadspas voor alle AOW-gerechtigden. De achterliggende gedachte was dat de pas gepensioneerden mogelijkheden bood om uit een sociaal isolement te komen en te blijven deelnemen aan de samenleving. De raad erkende daarmee dat de Stadspas niet alleen een voorziening binnen het armoedebeleid is, maar ook een instrument voor **participatie, welzijn en preventie**. [Gemeente Diemen](#)

Later werd deze principiële keuze teruggedraaid. Vanaf 1 augustus 2025 hadden AOW-gerechtigden niet langer automatisch recht op de Stadspas. Zij moesten aantonen dat zij een laag inkomen en weinig spaargeld hadden. [Gemeente Diemen](#)

De motie uit 2026

Bij de behandeling van de Kadernota 2027 op 2 juli 2026 dienden de Ouderenpartij Diemen, de VVD en Onafhankelijk Diemen opnieuw een motie over de Stadspas in. Deze kreeg steun van acht raadsleden, maar werd met elf tegenstemmen verworpen. Daarmee is het vraagstuk echter niet verdwenen. Integendeel: de stemming maakt duidelijk dat een belangrijk deel van de raad herstel van de regeling nog steeds noodzakelijk vindt. [Gemeente Diemen](#)

Wij vragen de raad daarom de kwestie opnieuw te beoordelen, waarbij niet uitsluitend naar de begroting wordt gekeken, maar ook naar de wijze waarop het gemeentelijk beleid ouderen behandelt.

Paternalisme is geen ouderenbeleid

Het is **paternalistisch** wanneer gemeenteraadsleden en beleidsmakers van bijvoorbeeld twintig tot veertig jaar oud voor ouderen bepalen welke maatschappelijke activiteiten zij nog nodig hebben, wat zij zelf zouden moeten kunnen betalen en wanneer hun deelname aan het sociale en culturele leven voldoende belangrijk is.

Leeftijd alleen zegt vanzelfsprekend niets over de waarde van een argument. Ook jongere raadsleden mogen en moeten besluiten nemen over ouderenbeleid. Maar van hen mag wel worden verwacht dat zij ouderen serieus betrekken en zich niet gedragen alsof zij beter dan ouderen zelf weten wat die nodig hebben. **Besluiten over ouderen mogen geen besluiten over hun hoofden heen worden.**

Ouderen zijn geen beleidsobjecten. Zij zijn volwassen, zelfstandige inwoners met uiteenlopende levens, financiële omstandigheden en sociale behoeften. Een klein aanvullend pensioen betekent niet automatisch dat iemand ruim kan leven. Het betekent evenmin dat de gemeente voor die persoon kan besluiten dat toegang tot cultuur, sport, ontmoeting en ontspanning voortaan overbodig of vanzelf betaalbaar is. Wij willen u er in deze zin op wijzen dat één van de voorbeelden is dat huisdierenhulp bij dierenartsen tegen forse korting toegankelijker werd voor ouderen. Zeker gezien de belachelijk gestegen rijzen voor dierenartsenhulp zal een groot deel van de ouderen gedwongen zijn afscheid te nemen van hun huisdier wat de kans op vereenzaming nog groter maakt.

Denigrerend en stigmatiserend

Het is **denigrerend** om ouderen eerst als volwaardige doelgroep voor maatschappelijke participatie te erkennen en hun vervolgens te laten bewijzen dat zij arm genoeg zijn om daaraan te mogen blijven deelnemen.

AOW-gerechtigden die jarenlang zonder inkomenstoets een Stadspas ontvingen, moesten vanaf 2025 gegevens over hun inkomen en spaargeld verstrekken. Wie dat niet deed of net boven de grens uitkwam, verloor de pas. Daarmee werden ouderen gedwongen zich financieel bloot te geven voor een voorziening die eerder juist op grond van leeftijd, participatie en het voorkomen van isolement werd toegekend.

Deze benadering kan schaamte en niet-gebruik veroorzaken. Bovendien wekt zij de indruk dat sociale en culturele deelname voor ouderen alleen gemeentelijke steun verdient wanneer zij aantoonbaar financieel tekortkomen. Dat doet geen recht aan de bredere maatschappelijke waarde van de Stadspas.

Leeftijdscriminatie en ongelijke behandeling

De huidige situatie roept ook een principiële vraag op over **leeftijdscriminatie en ongelijke behandeling**. Ouderen worden als leeftijdsgroep eerst afzonderlijk aangesproken, maar verliezen vervolgens een voorziening die juist voor hun maatschappelijke participatie was ingesteld. Hun toegang wordt afhankelijk gemaakt van een financiële toets, terwijl de preventieve functie van de pas - het tegengaan van isolement en het bevorderen van deelname - niet ophoudt zodra iemand enkele euro's boven een inkomensgrens uitkomt. Een harde inkomensgrens kan bovendien vrijwel identieke situaties verschillend behandelen. Een AOW-gerechtigde die net onder de grens valt, behoudt alle voordelen. Een oudere die net erboven zit, verliest de pas volledig, ook wanneer hoge huur-, energie- of zorgkosten het besteedbare inkomen sterk beperken.

Wij verzoeken de raad daarom te laten onderzoeken of de huidige regeling leidt tot **ongerechtvaardigd onderscheid naar leeftijd of een andere vorm van ongelijke behandeling**. De juridische kwalificatie vereist een zorgvuldige toets, maar maatschappelijk is het bezwaar helder: ouderen behoren niet op grond van generalisaties over hun financiële draagkracht anders te worden behandeld of minder serieus te worden genomen.

Luister naar ouderen zelf

Goed ouderenbeleid begint niet met praten *over* ouderen, maar met praten *met* ouderen. Laat daarom niet alleen rekenmodellen en beleidsprincipes bepalen wat ouderen nodig hebben. Vraag AOW-gerechtigden zelf welke betekenis de Stadspas voor hen heeft en welke gevolgen het verlies ervan heeft gehad.

De gemeenteraad kan dit doen door:

- ☐ AOW-gerechtigden en ouderenorganisaties expliciet te horen voordat opnieuw over de regeling wordt besloten;
- ☐ het gebruik en de maatschappelijke effecten van de Stadspas te onderzoeken;
- ☐ ouderen niet uitsluitend als ontvangers van armoedebeleid te beschouwen;
- ☐ de regeling eenvoudig, algemeen en zonder stigmatiserende toets uit te voeren.

Ons verzoek

Wij verzoeken de gemeenteraad om:

1. **Uit te spreken** dat AOW-gerechtigden volwaardige en mondig inwoners zijn en dat beleid over hen niet zonder wezenlijke betrokkenheid van ouderen zelf mag worden vastgesteld.
2. **Te erkennen** dat het schrappen van de algemene toegang een paternalistische en denigrerende uitwerking kan hebben en tot stigmatisering en ongelijke behandeling kan leiden.
3. **De Stadspas opnieuw beschikbaar te maken** voor alle AOW-gerechtigde inwoners van Diemen, ongeacht inkomen of vermogen.
4. **Het college op te dragen** hiervoor uiterlijk bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling een voorstel met structurele dekking aan de raad voor te leggen.
5. **AOW-gerechtigden die hun pas hebben verloren actief te informeren** en hen zonder onnodige administratieve lasten opnieuw toegang te geven.

6. **Een onafhankelijke gelijkebehandelingstoets te laten uitvoeren** naar de gevolgen van de huidige regeling, waaronder mogelijk onderscheid naar leeftijd, stigmatisering en drempels voor maatschappelijke deelname.

7. **De regeling na één jaar te evalueren**, samen met AOW-gerechtigden en lokale ouderenorganisaties.

Slot

De kern van dit raadsadres is eenvoudig: **beslis niet vanuit aannames over ouderen, maar luister naar ouderen en behandel hen als gelijkwaardige burgers.**

De Stadspas draagt bij aan ontmoeting, cultuur, beweging en maatschappelijke betrokkenheid. Deze waarden zijn niet alleen van belang voor mensen onder een bepaalde inkomensgrens. Eenzaamheid houdt zich niet aan inkomensgrenzen, maatschappelijke deelname evenmin.

De gemeenteraad koos in 2018 raadsbreed voor toegankelijkheid. De motie van 2026 liet zien dat het pleidooi voor herstel nog steeds breed leeft, ook al behaalde zij toen geen meerderheid. Wij roepen u op die eerdere keuze te herstellen en de Stadspas opnieuw beschikbaar te maken voor **alle AOW-gerechtigden in Diemen.**

Niet als gunst, maar als blijk van **respect, gelijkwaardigheid en vertrouwen.**

Hoogachtend,
Comité Stadspas Diemen
Hans van Doesburg